

Temat: Obraz, rola i znaczenie przyrody w utworach romantycznych.

Na dzisiejszej lekcji:

- sprawdzisz, jak poradziłeś sobie z zadaniami testowymi;
- dowiesz się, jaką rolę i znaczenie w utworach romantyków ogrywa przyroda;
- będziesz ćwiczyć pracę z tekstem: określanie tematu, streszczanie, wyszukiwanie informacji.

ZACZYNAMY

1. Sprawdzenie pracy domowej

Zadanie 4. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych informacji. Podkreśl P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F –jeśli jest fałszywa.

Potwierdzenie szczerości słów Balladyny *Prócz matki, siostry, wszystko ci poświęcę* można odnaleźć w kolejnych wydarzeniach przedstawionych w utworze.

P

F

Zakończenie utworu dowodzi, że na losy tytułowej bohaterki miały wpływ siły nadprzyrodzone.

P

F

Zadanie 5. (0–1)

Czym różni się sposób widzenia świata przez Alinę od sposobu widzenia świata przez Balladynę? Sformułuj wniosek na podstawie poniższego fragmentu.

ALINA

Ach, pełno malin – a jakie różowe!

A na nich perły rosy kryształowe.

Usta Kirkora takie koralowe

Jak te maliny ... [...]

BALLADYNA

Jak mało malin! a jakie czerwone

By krew. – Jak mało – w którą pójde stronę?

Nie wiem... A niebo jakie zapalone

Jak krew... Czemu ty, słońce, wschodzisz krwawo?

Zadanie 6. (0–1)

Uzupełnij poniższe zdania w taki sposób, aby treść zawierała prawdziwe informacje.

W zaprezentowanym fragmencie utworu wyrażenia: „do wdowy”, „do siebie”, „do Aliny” to charakterystyczny dla dramatu przykład tekstu zwanego

Umożliwia on lepsze zrozumienie utworu, ponieważ ponieważ zastępuje nieobecnego w dramacie .

Zadanie 7. (0–1)

Dokończ zdanie. Podkreśl odpowiedź A albo B i jej uzasadnienie 1., 2. albo 3.

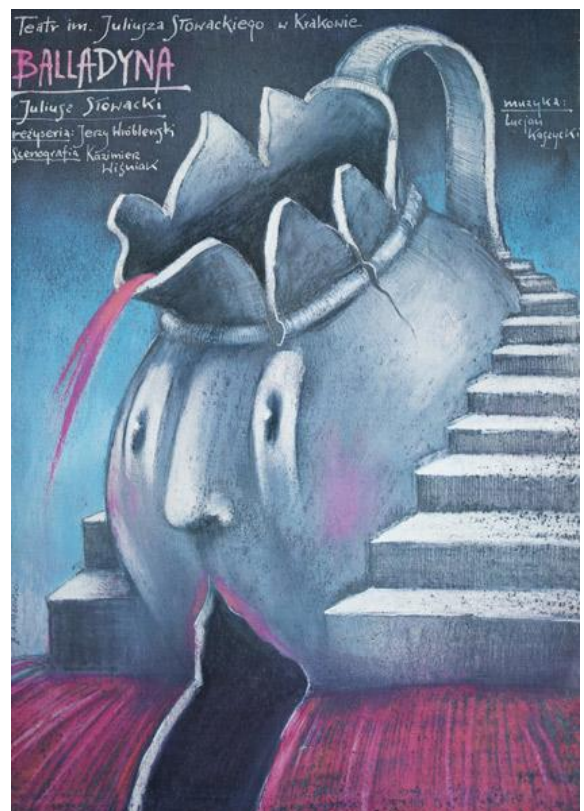
Wyraz **dziewo** użyty w wypowiedzi Kirkora we współczesnej polszczyźnie jest:

A	archaizmem	1	wyszedł z powszechnego użycia w języku
		2	często stosuje się go w potocznym języku
B	neologizmem	3	niedawno pojawił się w języku polskim.

Zadanie 8. (0–1)

Obejrzyj zamieszczony poniżej plakat Andrzeja Pągowskiego do spektaklu teatralnego „Balladyna” według Juliusza Słowackiego.

Andrzej Pągowski za pomocą różnych elementów graficznych przedstawił swoją interpretację dramatu Juliusza Słowackiego. Wybierz jeden z tych elementów i wyjaśnij jego sens w kontekście całego utworu.

Zadanie 9. (0–1)

Wymień bohatera lektury obowiązkowej – innej niż Balladyna – na którego miał wpływ świat fantastyczny. Podaj tytuł utworu i nazwisko autora, wskaż bohatera i wyjaśnij, na czym ten wpływ polegał.

Autor:

Tytuł:

Bohater:

Wpływ świata fantastycznego na bohatera:

2. Kilka pytań dotyczących lektury.
 1. Kim są Chochlik i Skierka?
 2. Jakie zadanie mają wykonać siostry, żeby Kirkor dowiedział się, którą z nich pojąć za żonę?
 3. Jakie znamię i dlaczego pojawiło się na czole Balladyny?
 4. Co to znaczy „dzwonkowy” król?
 5. Co się stało z matką Balladyny, gdy nieproszona pojawiła się królewskiej uczcie?
 6. W jaki sposób Balladyna sama siebie skazała na śmierć?

3. Praca z tekstem.

Obraz, rola i znaczenie przyrody w utworach romantycznych

1. Romantyzm, jak żadna inna epoka, wyniosła na piedestał przyrodę i naturę. Praktycznie wszystkie ważniejsze dzieła tej epoki kładą duży nacisk na obecność przyrody w życiu człowieka, który znajduje ukojenie jedynie w jej słodkim cieniu.
2. W balladach natura jest tajemnicza, groźna, nieprzewidywalna. Warto zwrócić uwagę na fakt łączenia ballady z ludowym folklorem. Według tej tradycji natura, która jest świadkiem zdarzeń, często to ona wymierza sprawiedliwość. Tak się dzieje w przypadku ballady Adama Mickiewicza „Świtezianka”.

Natura jest wszechobecna, niemal magiczna i może budować nastrój grozy, groteski i potęgować dramatyzm. W podobny sposób ukazana jest przyroda w „Balladynie” Juliusza Słowackiego. Najważniejsza scena utworu – zabójstwo Aliny przez Balladynę, odbywa się wśród krzewów malin w lesie. Balladyna zostaje wtedy naznaczona czerwoną plamką na czole. W taki sposób natura piętnuje zbrodniarkę. Na zlecenie kobiety zostaje zabity także Pustelnik. O jego śmierci szepczą drzewa. Po mordzie na wszystkich swoich wrogach i współpracownikach, o występkach Balladyny nie dowiedziałyby się nikt więcej. Ironia tragiczna sprawia, że Balladyna sama na siebie wydaje wyrok, a jej egzekutorem jest właśnie przyroda – kobieta ginie postrzelona piorunem. Podobnie jak u Mickiewicza, natura jest tu sędzią i katem nad zbrodnią. Tutaj jednak przyroda jest nieco bardziej mistyczna, fantastyczna (Goplana, Skierka). Na przykładzie tych dwóch postaci Słowacki wskazuje, że natura ingeruje w życie człowieka.

Utworem, w którym przyroda odgrywa bardzo ważną rolę jest narodowa epopeja – „Pan Tadeusz” Adama Mickiewicza. W utworze tym znajdziemy mnóstwo opisów wszechobecnej natury. Tutaj jest ona traktowana jako nieodłączny element polskiej szlacheckiej wsi. W Soplicowie jest jakby częścią Arkadii, którą buduje dzięki harmonii, jaka w niej panuje. Przyroda jest spokojna, to oaza spokoju. Dużo o niej opowiadają bohaterowie (rozmowa Hrabiego z Telimeną). Mrówki, na których siada Telimena, wprowadzają element komizmu sytuacyjnego. Niedźwiedź, który atakuje Hrabiego na polowaniu, wprowadza do fabuły napięcie.

3. Przyroda we wszystkich utworach romantycznych jest niezwykle ważna. Służy nie tylko budowaniu odpowiedniego nastroju pasującego do fabuły, ale może też ingerować w życie człowieka. Romantycy chcą uświadomić nam niezwykłość natury, zaznaczyć jej wokół nas obecność. Według ludowej tradycji, przyroda potrafi mścić się i wymierzać sprawiedliwość, dlatego powinniśmy się z nią liczyć.

1. Tematem tekstu jest.....
Autor podkreśla, że i wylicza.....

2. Wyjaśnij, jaką funkcję pełnią poszczególne części tekstu „Obraz, rola i znaczenie przyrody w utworach romantycznych” oznaczone numerami 1.–3.
 - 1.....
 - 2.....
 - 3.....

NOTATKA

Jaka rolę odgrywa przyroda w utworach romantyków?